

Шочмо эл, порылык да чын верч!

Б У Д Ъ Г О Т О В /

18-ше (3718) №,
2025 ий 7 май,
вүргече

Имде лий

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

Сенгымаш пайрем дене!

1941-1945

«Сар өгеш кўл мыланна!»
Манын ме кычкырена.
Лийышт тыныс да ўшан
Мландымбалне курымлан!

Вуйым шуко ен пыштен,
Вўрым ятыр йоктарен.
Кид уке, йол деч посна
Пўртылын чал кочана.

Шинчавўд йўре ончен,
Медальым онгышко сакен,
Мудреч да патыр кочана
9 Майым чот акла!

Дмитрий МАКАРОВ.
Кужэгер, Шўдымарий.

Варвара Щербакова, Кирилл Прохоров,
Ангелина Крашенинникова.
Йошкар-Ола, 80-ше номеран йочасад.
Марина Щербакован фотожо.

Марий муро ЭН СЫЛНЫН ЙОНГЕН

дыран мландем» мурым сылнын йонгалтарымыжлан «Эстрадное пение» тагасыште «Специальный приз» дене палемдалтын.

Ўдыр түрлө конкурсышто мастарлыкшым терга. Школ пеленысе «Мечта» ансамбль дене «Орлёнок» йоча рүдериш хор да вокал коллектив коклесе тагасымашке миен. Москошто эртаралтыше «Юнармия культуры» конкурсышто лийын. Тудо кум ияш гычак мур. Шернур посёлкысо И.Н.Молотов лүмеш йоча сымыктыш школым йошкар диплом дене тунем пытарен.

– *Фестиваль моткоч келишен. Вуйлатышем Светлана Николаевна Иванова эре пеленем лийын да тургыжланымем лыпландараш полиен*, – ойла Злата. – *Кугу конкурслашке ушнаш кумылда уло гын, чолга лийза. «Движение Первых» толкын түрлө мероприятийи нерген увертара, ушнаш ида өр.*

Оля МАЙКОВА.

Фотом еш архив гыч налме.

Российысе увер

5-11-ше класслаште тунемше-влак, «Семейная память» всероссийский шымлыме конкурсыш ушныза. Еш архивдам радамыза. 17 август марте vk.cc/cKXcHj ссылке дене йодмашым пуыза.

Театрыш кошташ йөратеда? Тугеже «Мой театр» конкурс – тыланда! Тушко 11 ияш гыч ушнаш лиеш. Паша ден йодмашым 25 июнь марте колтыман. Кумданракын – vsekonkursy.ru сайтыште.

Сценарист семын шкендым тергынет гын, «Вдохновлённые детством» конкурсыш ушно! Йочалан келшыше киносценарийым 15 июль марте ямдыле. 7-11 ияш йоча-влак ача-ава дене пырля возен кертыт, а 12-17 ияш-шамыч – шке гыч.

Марий Элысе увер

Шернур район Лажъял школ 15 майыште «Шочмо кундем: тентече, таче да эрла» республикысе конкурсым эртара. Тушко тунемше ден туныктышо-влак ушнен кертыт. Тұрыс увер – Марий туныктыш институтын сайтыштыже.

16 майыште Морко район Унчо селаште «Апкай лудмаш» сылнымут да сылнысем фестиваль-конкурс икымше гана эртаралтеш. Келшыше тагасым ойырен, йодмашым arakaev.chtenic@mail.ru адрес дене электрон почтыш 12 май марте колтыман.

8-11-ше класслаште тунемше-влак да студент-шамыч, «Живой музей» видеоролик конкурсыш ушныза. Тудым Йошкар-Оласе тоштер-влак эртарат. Тұрыс уверым fumus.ru сайтыште ончыза.

«Кумылын» кугу сенгымашыже

Озангысе кугыжаныш тўвыра институтышто «Этномириада» тўвыра да калык художественный усталык тўнямбал фестиваль-курс латкокымшо гана эртаралтын. Тушко Россий, Белоруссий, Казахстан, Узбекистан, Грузий гыч кум тўжем утла участник ушнен.

Тагасымаште Морко йоча сымыктыш школын «Кумыл» куштышо ансамбльже (снимкыште) икымше степеня лауреат лийын.

– Коллективна самырык. Тыгай кугу конкурсышко икымше гана

ушненна. *Сенгымашлан ўдыр-влак моткоч йывыртенят*, – ойла ансамбль вуйлатыше Светлана Валериановна Панина.

Морко йоча сымыктыш школ гыч фестиваль-конкурсыш ушнышо эше кок коллектив: «Калинка» ден «Морко памах» куштышо образцовый ансамбль-влак – кокымшо степеня лауреат лўмым сенен налын.

Оля МОШКИНА.

Фотом ансамблын архивше гыч налме.

Латкок йочалан – туныктышо да ава

туныктем. Икшыве-шамыч мемнан ял гычак улыт. Нылымше класс деч вара нуно Кужэнер посёлкысо шkolлаш каят. Автобус шупшыкта.

Марий йылмым Ирина Аркадьевна Грязина вуда. Тудо школышто 37 ий пашам ышта, тышеч 22 ийже – директор. Кажне шуматкечын англичан йылмым туныкташ Наталья Анатольевна Волкова толеш. Школ пелен йочасад уло. Тушко 11 нбога коштеш. Воспитательышт – Лидия Трофимовна Вершинина, изирак воспитательлан Светлана Викторовна Юрьева пашам ышта.

Тунемме тонежыште келшен илат. Кокымшо ава гай туныктышо-влак икшыве-шамычым ваш пагалаш туныклат.

Ўдыр-рвезе-шамыч тунеммаштат, тыглай илышыштат ака-шольо семын полышкалат, икте-васылан ўшанле йолташ улыт. Нунын пелен ешыште лийме гаяк чучо. Ўшанем, йоча-влак ончыкыжым газет дене кылым кучаш тўналыт да школ илыш нерген заметкым колтат.

Оля МАЙКОВА.

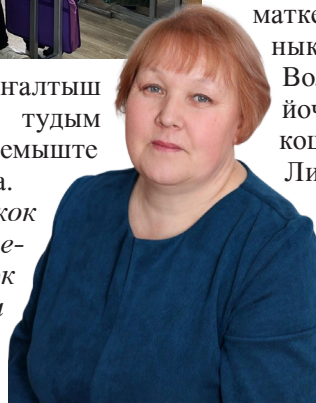
Авторын да школ архив гыч налме фото-влак.

Журналист-влак республикысе ялаш, шkolлаш чўккыдын лектын коштына. Ты гана корнына Кужэнер район Салтакъял марте шуйныш. Кум уремнан селан лўмжў кушеч лектым умылаш йўсў огыл: селалан тўналтышым салтак-влак пыштеныт.

Юнкор-шамыч дене вашлияш келшыше вер – школ. Машина тыманмеш ты тонеж ончыко намайыш. Оралте кугу, кок пачашан. Кўргыштў, ик омсаште, «1-ше, 2-шо, 3-шо, 4-ше класс» манын ныл лўмсакыш почела кеча... Салтакъял школ – тўналтыш школ. Тушто улыжат – 12 йоча (снимкыште). Нуно чылан ик классыште шинчат. Тидыже мыйым ыш ўрыктаре, а, мўнгешла, йоча жапышкеш шарнымаш омсам почо. Мыйат пырля тунемме ўдыр-рвезе-влак дене Морко ра-

йон Изи Корамас тўналтыш школышто (кызыт тудым петыренит) ик пўлемыште кок класс шинченна.

– Йоча-влак кок смене дене тунемт. Ончык кок класслан урокым эртарем, моыж-ж кечываллан толыт. Физкультур, рисований але вес куштылгырак предмет-шамычым ныл класс иканаште тунемеш, – ойла Любовь Николаевна Кузнецова (снимкыште). Тудо ты школын выпускникше. Оршанке педучилищым тунем пытарымеке, 1992 ийыште шочмо кундемышкыже пашам ышташ толын. – 2008 ийыште тўналтыш школ лийынна. Ынде вич ий шкетынак

Талешке – ўшан

Йошкар-Оласе Национальный симыктыш гимназийыште тунемше-влак (снимкыште) Талешке кечым палемдышт. Ўдыр-рвезе-шамыч акрет годсо жап гыч тачысе кече марте историйым шергалыч. Онар, Чумбылат, Акпатыр, Полтыш да моло патыр-влакын лўмышт курымла дене калыкын ушыштыжо илат. Нуным шарналтен, тунемше-влак почеламутым лудыч, баян дене шоктышт. Марий сылымутым да симыктышым нўлтышў со-темдарче-шамычым моктышт.

Самырык кўслезе-влак Павел Тойдемарын семжым шоктышт, а скрипке ансамбль Эрик Сапавын семжым йонгалтарыш.

Кугу Ачамланде сарыште крдалше марий герой-влакын лўдымылыкыштан тауштышт. Кызыт СВО-што тыныс илышым аралыше салтак-шамычлан почеламутым да мурым пўлеклышт.

Талешке – калыкын ўшанже. Нуным шарнен, историйым пойдарена да аралена.

Катя СЕРГЕЕВА.
Авторын фотожо.

Газетым ямдылена

Визымше классыште тунемше-влак (снимкыште) «Юнкор» кружокыш куанен коштына. Ме тушто электрон газетым луктына. Текстым ямдылена, тўрлена. Кызыт сарын ветеранже-влак нерген материалым погенна. Тиде кўлешан паша: ме кугезе кочана-влак нерген мондышаш огынал. Нуно чылан талешке улыт. Ме нунын дене кугешнена.

Максим ВАСИЛЬЕВ.

У Торъял, Тошто Торъял.

Фотом школ архив гыч налме.

Ме шарнена! Ме кугешнена!

2025 ий – Шочмо элым аралышын идалыкше.

Сенгымаш пайрем

Сылне май тўналгыш
пайремлан поян,
Ятыр каныш кече лийын калыклан.
«Мир, труд, май!» – пашачын
волгалтеш урем,
Но чыла деч шерге Сенгымаш пайрем.

Эртыш ий кандашле сар пытымылан...
Шарнымаш ок шуло курымеш, молан?
Я молан гын мурым кольна уэш –
Йылгыжале вўдшў йыр шинча лукеш?

Кеч ўшанже кодын шўртў мучашеш,
Сукен шинчын огыл немычын вашеш.
Уло эл кынелын опкын ваштареш,
Тыныс лийже манын курым-курымеш.

Пеш чот шучко жап гоч калыкна
эртен,

Мочол ял, олаже сар тулеш йўлен?!
Вот садлан она керт сарым ме монден,
Лектына уремыш – Сенгымаш пайрем!
Эмма ИЛЬИНА.

Татарстан, Агрыз, Буймо.

Чыте, кресачай!

Кресачам Владислав Григорьев
Энерсола ялеш 1990 ий 26 мар-
тыште шочын. Специальный сарзе
операций тўналмеке, Шочмо элым
аралаш касн. Лўддымылыкым он-
чыктен. Мый тудлан эре серышым
возенан. «Кресачай, чыте! Кушкын
шуамат, тыланет полшем» манын
серенан. 2024 ий апрельыште крес-
ачам сусырген. Тале кредалмаште
ала-могай юзо вий аралыме дене
илыше кодын. Кызыт тудо – эм-
лымверыште. Мый кресачам дене
кугешнем. Кушкын шуамат, десант-
ник але моряк лиям. Шочмо элнам
аралаш тўналам.

Павел МАКСИМОВ.
Морко, Энерсола.

Роман БАШИРОВЫН сўретше.
Татарстан, Агрыз, Буймо.

Тале сарзе ент

Элыштына частичный мо-
билизацийым увертарымеке,
изам-влак, сержант Денис Вя-
чеславович Никитин ден Сер-
гей Михайлович Иванов (**сним-
кыште**), тыныс илышым аралаш
каеныт. Нуным Ульяновск
олаште туныктеныт. Мый «Ива-
ныч» позывноян Сергей изам
нерген каласкалынем. Чаманен
каласаш логалеш, тудо, Шочмо
элым аралышыжла, курымеш-
лан вуйжым пыштен.

Йолташыже-шамыч изамым
порын шарнат. Тудо шкенжым
патыр сарзе семын ончыктен.
Ўшанен кучыктымо МТ-12 «Ра-

пира» саргурал-пушкым са-
йын шымлен. Икмыняр жап гыч
Сергейым «Чебурашка» посна
штурмовой батальоныш кусаре-
ныт. Изам туштат лўддымылы-
кым ончыктен. Йолташыже-влак
тыге ойлат: «Тудын пелен ли-
яш – чап. Тушман дене тўк-
нымў годым садак сеҥена
манын ўшан эре лийын. Шин-
чаштыже лўдмаш шижалтын
огыл». Урожайное села дек ли-
шемме годым кассетный боепри-
пас дене лўйкалаш тўналыныт.
Сергей лўдын огыл. Эсогыл ба-
тальон штабын начальникшым
«ужар кумдыкыш» лукташ пол-
шен. Но контрнаступлений го-
дым Кужэнер кундемын патыр
эргыже семын колен.

Сергей Михайловичым, ко-
лымекше, Патырлык орден дене
палемденыт. Ме тудын дене
моткоч кугешнена да шарнаш
тўналына. Пырля служитлыше
йолташыже-влак кызытат возат.
Ача-аваж дек уналат толыт.

Сергей Иванов Шочмо элже,
ешыже верч илышыжым пуэн.
Кажне рвезе тыгай лийшаш!

Всеволод КУЗНЕЦОВ.
Кужэнер, Шўдымарий.
Фотом еш архив гыч налме.

Эрык илыш верч

Руслан Вячеславович Петровын
шочмо кечыже 3 апрельыште ли-
йын. Тиде кечын тунемше-влак дене
пырля геройын Шарныктыш онга
ончыкыжо пеледышым пыштенна
(**снимкыште**).

Руслан Шуарсола школышто туне-
мын. Херсон областысе ик ял вок-
тене лўддымылыкым ончыктен. Не-
лын сусырген гынат, шке задачейм
мучаш марте шуктен. Но тушманын
вийже кугу лийын. Русланын ўмыр-
жў тиде бойышто кўрылтын. Тудым
Патырлык орден дене палемденыт.

Ме геройым шарнен илаш
тўналына!

Галина ВАСИНА.
Советский, Шуарсола.
Авторын фотожо.

9 Май – Сенымаш кече!

Кужу сар корно

Кугезе кочам Григорий Яндемирович Алексеев (**снимкыште**) – Кугу Ачамланде сарын участникше. Тудо 1924 ий 9 майыште шочын. Школышто сайын тунемын, тале спортсмен лийын. Колхозышто пашам ыштен. 17 ияшыже годым сар тўналын. Кугерге кочамлан курал-ўдашат, кожла пашаштат тыршаш логалын. Тудым 1942 ий 22 майыште фронтыш колтеныт. Кочам 224-ше стрелковый дивизийыште служитлен. Вараже Новороссийск, Анапа олаам утарымаште эре ончылно лийын. Кугезе кочамын геройлыкшым шотыш налын, I степеня Чап орден дене суапландареныт, сержант званийым пуэзыт.

1944 ий 7 майыште совет войска Сапун-гора – Карань кундемыште виян наступленийым тўналын. Кугезе кочамын 18 енан отделенийже эн ончылно лийын. Нунын почеш – пўтын рото. Тиде кредалмаште кугезе кочам кок танкым, ик ДЗОТ-ым пытарен. 12 майыште Кечывалвел фронтышто контр-

наступлений тўналын. Кугезе кочам ты кредалмаште нелын сусырген, госпитальышке логалын. Госпиталь деч вара шке частышым поктен шуын. Варшава, Будапешт олаам утарымаште патырлыкым ончыктен. Сенымаш кечым Кёнигсберг олаште вашлийын. Тудын дене моткоч кугешнем.

Яна АЛЕКСЕЕВА.
Параныга, Элпанур.
Фотом еш архив гыч налме.

Ковам – тылын труженикше

Ковам Надежда Иштугановна Юмина (**снимкыште**) – тылын труженикше. Кўлегеш ялеш 1932 ий 10 октябрыште шочын. Ешыште вич икшыве лийын. Келшен иленыт, изинек пашаче кумылан кушкыныт. Ача-аваже «Коммунар» колхозышто пашам ыштеныт. Коваем 1939 ийыште икымше классыш тунемаш каен, ныл классым тунем пытарен. Сар жапыште латик ияшыже годым шорык кўтўм кўтен. Шошо ага годым имне дене мландым тырмален. Ялыште пашаче кид ситен огыл. Кочкашат коншудо кинде але кылме паренге веле логалын. Кугурак лиймекеже, колхозышто ушка-

лым кид дене лўшташ тўналын. Кумло ий дояркылан пашам ыштен, тыгак имным, сўснам, презым ончышат лийын.

1997 ийыште сулен налме канышыш лекмескат, тўрлў сомылым шуктен. «Курмызак олык» калык ансамблын тале участницыже лийын.

Тўрлаш, пидаш, ургаш йўратен. Кажне пайремлан умарий тувырым урген. Кызытат кертмыж семын сурт сомылкам ышта, шорыкым ашна. Мый тудлан пенгыде тазалыкым, кужу ўмырым тыланем.

Аида ЮМИНА.
Татарстан, Агрыз, Кўлегеш.
Фотом еш архив гыч налме.

Кугезе кочам

Ачамын кочажым
Ом пале йўршеш.
Шергалын альбомым,
Кугешнем мый пеш.

Кочаем войнаште
Шуко мом чытен!
Тале кредалмаште
Нелын сусырген.

Сенен немыч-влакым,
Пўртылын мўнгеш.
Да нўлтен колхозым,
Пўжвўдшў йогымеш.

Орден ден медаль-влак
Онгышто йолгат.
Шочшо, уныка-влак
Тудден кугешнат!

Богдан СОЛОВЬЕВ.
Кужэгер, Шўдымарий.

Тауштен илена

Мыйын шочмо Кугу Пўнчер ял гыч 51 пўрбен Кугу Ачамланде сарыш каен, нунын кокла гыч 29 ен веле мўнгў пўртылын. Пошкудо Актун ялыште Ачамланде сарын участникше-влакланobelisk уло. Тушко, ял калык дене погынен, родым, палымым да пошкудо-шамычым шарналташ кажне ийын лектына. Обеликыште Кугу Пўнчер ялын эргыжын, ачамын чўчўжын, Иван Васильевич Таныгинын, лўмжым ужаш лиш. Тудо Сталинград кредалмашын участникше лийын, старший сержант званий дене мўнгў пўртылын. Шуко наградыже уло. Иван Васильевичлан Йошкар Шўдыр орденже да «За оборону Сталинграда» медальже поснак шергакан лийыныт.

Мыйын шонымаште, кызытсе жапыште эн тўн – сарын шучкылыкшо, герой калык нерген шарнымашым арален кодымаш. Кажне ен мемнан эрык верч вуйжым пыштыше талешкылан тауштен илышаш.

Кирилл НОВОСЁЛОВ.
Шернур, Кукнур.

Кугезе коча-кована-влакым шарналтена гын, лұмышт могай мотор. Марла йонга! Унавий, Оксий, Ямбика, Яныш, Тоймет, Тумай, Эчу. А кызыт марий лұмым молан шуэнрак колына? Амалже ятыр. Иктышт икшывышт вожылаш тўналеш манын азапланат, весышт тидын нерген йоршын огыт шоно. Туге гынат эн чолга-влак тачат ўдырышт ден эргышлан марий лұмым пуат. Нуно, мўнгешла, кугешнат веле да кугу кўкшытыш шуыт. Тугеже марий лұмын вийже кугу!

Эва ИСКАКОВА (Йошкар-Ола):

– Пошкырт кундем гыч Йошкар-Олаш толмем деч ончычак шоненам: йочам-влак марий лўман лийыт. Молан? Башкирийыште татар, башкир-шамыч шочшышлан ике калыкыштын лўмыштым пуат. А мотор марий лўм-шамыч йомыт. Кызыт Аптулаевмыт ешыштына ныл икшыве кушкеш: Яндияр, Онар, Эрвелина, Марислав. Яндияр лўмым Олык Ипайын «Яндияр» поэмыж гыч налме. Кокымшо йоча шочмеке, вигак манынна: «Тиде Онар гай патыр». Эрвелина эрвел ўдыр манме лиеш. Марислав лўмым пелашем, Владимир, командировкыш коштымж годым колын.

Йоча-влак ике лўмышт деч огыт вожыл, мўнгешла, кугешнат. «Мемнан лўмна тыглай огыл», – маныт. Икшыве-шамыч дене марла-рушла мутланена, марий мурым колыштына. Ача-ава шочмо йылмышт дене кугешнат гын, икшывышатат тыгак.

Леана МАМАЕВА (Морко посёлко):

– Мемнан кум икшывына уло: Никита, Аксар, Арслан. Никита лўмым пуаш изиэм годымак шоненам. Кугурак эргына шольыжым Аксар манын лўмден.

Мамаевмыт еш.

Тиде лўм патыр, виян манмым ончыкта. Кумшо йочам вучымо нерген пален налмеке, Аксар тыге каласыш: «Тушто Арслан кия». Марий лўм сылнын йонга, ушеш кодеиш. Кугезе ковадат марий лўман лийын – Калима. Кугезе кочам – Токпарс, шольыжо – Акпарс.

Эргына-влак лўмышт деч огыт вожыл. Мероприятийлашке чолган ушнат, чын, патыр марий рвезе улыт! Аксар «Йўштў Кугызалан серыш» республикысе конкурсышто кумшо верым налын да тудым рўдолашке «У ий йомак» пайремыш ўжыныт. «Марий сем» регион-влак кокласе марий калык усталык фестиваль-конкурсышто «Художественное слово» тапасыште сенышыш лектын. Ковайт Софья Васильевна Никитина 1-ше номеран Морко школышто марий йылмым вўда. Уныкаже-влакым шочмо йылмым пагалаш изинек туныкта.

Эрвика ТРОФИМОВА (Паранга район):

– Мый кодшо курыммын 80-ше ийла тўналтыштыжеш о чынам.

Тусо жапыш п ор т ы л а ш гын, шочмо я л ы ш т е м веле огыл, республик мучкат марий лўмым пеш шуэн пуэныт. Эрвика лўмым авам пўлеклен. Тиде «эр кечын вийже» манме лиеш. Школышто тунемме годым марий лўмем нимогай чаракым ыштен огыл. «Ямде лий», «Эрвел марий», «Наша жизнь» газетлашке серыме годым мыйым сайынрак палаш тўналыныт. Кўшыл тунемме тўнежыш тунемаш пу-

Э.Трофимова.

Аптулаевмыт еш.

рымеке, лўмемым нелын шарнен кодыныт. «Рушлаже кузе лиеш?» – чўккыдын йодыныт. Мый лўмем дене кугешнем. Тудо эр кече гаяк виян манын ўшанем.

Палаш онгай

Тошто йўла почеш коча-кована-влак айдемын лўмжым ачалўм дене пырля кучылтыныт. Тидын годым ачалўм икымше верыште лиеш, лўм кокымшо. Мутлан, Актанай Паймас (рушла: Паймас Актаневич). Ўдырамашым шке лўмжў дене марлан лекмыж марте гына лўмденыт. Марлан лекмекеже, калык марийжын лўмжў дене ойлен. Мутлан, Эркай вате, Кубакай шешке.

Южо кундемыште тыгай йўла лийын: эрге-влаклан ачалўм тўналтыш дене икгай йонгалтше лўмым пуымаш. Ачан лўмжў Айгобек гын, рвезе-шамычым тыге лўмден кертныт: Айгелде, Айдуш, Айплат. Вес кундемыште ачалўм мучаш дене иксемын йонген: Тойдерек-Актерек-Иштерек, Паймет-Тоймет-Самет-Ямет. Ўдыр-влаклан авалўм тўналтыш дене келыштареныт. Ава Эвика гын, ўдыр Элика, Эрика лийын.

Христина АЛЕКСАНДРОВА.
Фото-влакым еш архивла гыч налме.

Изи артист улына

Мый школ пеленесе «Маски» театр кружокуш уло кумылын коштам. Александр Пушкинын «Сказка о попе и его работнике Балде» йомакше почеш постановкым шынденна. Шукерте огыл Аркадий Гайдарын «Сказка о Военной тайне, о Мальчише-Кибальчише и его твёрдом слове» произведенийже почеш йомакым ончыктышна (снимкыште). Тушто мый тун рольым – Мальчиш-Кибальчишым – модым. Тиде спек-

таклым ме йочасадыште, ялысе библиотекуште да школышто ончыктышна. Ончышо-влаклан модмына келшен – совым кужун кырышт. СВО-што служитлыше, а кызыт отпускыш толшо Ваня чучу школышко вашлиймашыш толын ыле. Тудо мыйым вучкалтыш да «Чылт артист улат» манын ойлыш. Моткоч чот йывыртенам.

Савва СОЛОВЬЁВ.
У Торъял, Немда.

Фотом школ архив гыч налме.

Сылне мутын акше

Лицейште «Кугу сарын тулыштыжо» почеламутым сылнын лудмо конкурс эртаралтын. Тушко ятыр тунемше ушнен. Поэт-фронтвик-влакын сылнымутыштым, тыгак Кугу сар нерген почеламутлам да проза гыч ужашлам каласкаленна. Мый Ольга Эльтемерован «Сар

огеш кўл» почеламутышым ямдыленам. Жюрилан лудмем келшен да икымше верым пуэн. Мемнан 6-шо класс гыч эше Анна Иванова ден Надя Степанова участвоватленыт. Нунат сентыше радамаш лектыныт.

Светлана СОКОЛОВА.
Морко, Коркатово.

Мастар кид

Курымашлык тул

Шке ыштыме пөлекым эн сайлан шотлат. Тугеже Сенымаш кечын коча-ковалан але вес илалше родылан, пошкудылан тыгай «Курымашлык тулым» кучыктеда гын, нуно пеш йывыртат. Тудым ышташ изи коробка (пентгыде картон лаштык дене алмашташ лиеш) да пластилин кўлыт. Кузе ненчымым QR-код дене ончыза.

Лудаш темлена

1940 ийыште А.П.Гайдарын «Тимур и его команда» повестыше савыкталтын. Тиддеч вара элыште тимуровский польш виангын. Самырык ўдыр-рвезе-влак эллан пайдале пашам ыштеныт. Ала мыланна нунын деч примерым налман?

23 майыште марий серызе Семён Вишневскийын шочмыжлан 105 ий темеш. Тудо Кугу Ачамланде сарыште крдалын, тўрлő медаль да орден дене палемдалтын. «Митяй ден Витяй» поэмыште кок йолташ да нунын фронт гыч пўртылшő ачапш-влак дене палыме лийына. Теат шергалаш вашкыза.

Изи годым кугу лияш вашкена. Теве Джеймс Баррин геройжо тыгай шонымаш дене ок келше. Питер Пэн йоча пагытеш эрелан коднеже. «Питер Пэн» повесть йоча койышым арален кушкаш да шке пашалан мутым кучаш тунукта.

Катя СЕРГЕЕВА ямдылен.

Акростих

Сар огеш кўл

Сарышке шуко-шуко салтак,
Айдеме: я чылт йоча, я кугурак,
Рўжге касныт мландым аралаш.

О мыняре ойгым конден
шучко сар!
Германий ваштареш СССР
Ешартыш вийым пыштен
Шогалын, тушманым сенен!

Кандашле ий сар пытыме
жаплан,
Ўжарам вашлийза эре, канде кавам.
Лийже тыныслык тўняштына!
6-шо классыште тунемше-влак.
Волжский, Сотнур.

0+

Марий Эл Республикасы
«Марий Эл»
увер агентстве» КАУ.
Директор –
Е.И.КУЗНЕЦОВ.
Тўн редактор –
А.Н.ГРИГОРЬЕВА.

Индекс П4696.
Тираж 1550 экз.
Заказ
Формат – А-4-8.

Учредитель-влак:
Марий Эл Республикасы Тўвыра,
печать да калык-влакын пашашт
шотышто министерстве,
Марий Эл Республикасы
«Марий Эл» увер агентстве» КАУ.

Редакций да издатель: Марий Эл
Республикасы «Марий Эл»
увер агентстве» КАУ,
424006, Йошкар-Ола,
СССР Вооружённый Вийын 70-ше
идалькыше урем, 20-шо пўрт.
Тел. 8(8362) 45-22-82.

Газетым редакцийште
погымо да верстатлыме,
«Марий Эл Республикасы
Правительствын
типографийже» ООО-што
ямде оригинал-макет гыч
савыктыме.
Типографийын адресше:
424000, Йошкар-Ола,
Комсомольский урем, 112.

Печатьыш пуюмо жап –
14-00, фактически – 13-00.

Авторын да редакцийын
шонымашышт тўрлő лийын кертят.
Серыш-влак мўнгеш огыт колталт.
Ак – кутырен келшыме почеш.

https://vk.com/yamde_lii
<https://t.me/yamdelii>
yamde_lii@mail.ru
yamdelii@mediamari.ru
(автор-влаклан)
Сайтын адресше: ямделий.рф

Газетым Кыл, информационный
технологий да массовый
коммуникаций сферым
эскерыме шотышто
федеральный службн Юл кун-
дем федеральный округысо
управленийыштыже
регистраватыме.
Номер – ПИ № ТУ52-01404,
2023 ий 22 сентябрьыште пуюмо.

У конкурс

Элеонора ден Богдан Петровыт –
родо-тукумышт дене пырля.
Июшкар-Ола.

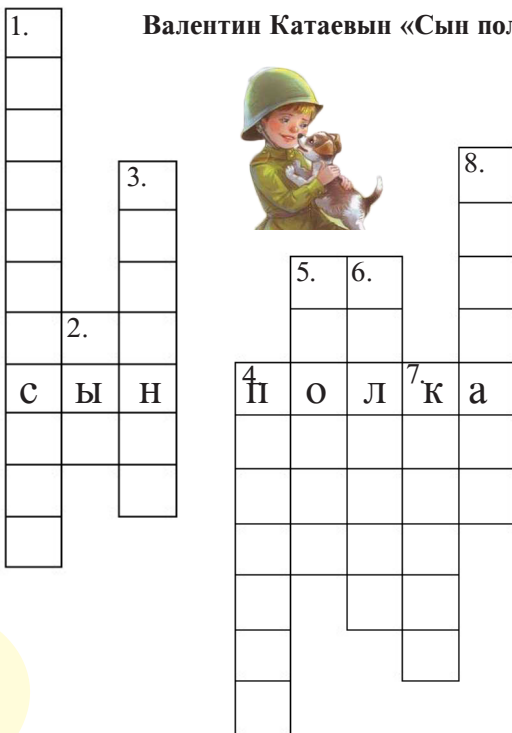
Ом мондо
нигунам!

Кугу Ачамланде сар нерген
Российыште илыше кажне ен
пала да шарна. Тиде сар мыняр
ойгым, шинчавудым конден.
Мыйын кугезе кочамат Кугу
сарыште кредалын да Берлин
марте шуын. Но тушто фашист-
тын пуляже ўмыржым кўр-
лын. Кугезе кочам дене мот-
коч кугешнем. Тудо, чыла не-
лылыкым сенен, Сенымашым
лишемден. Шарнем, кугезе ко-
чаем, подвигетым. Тыйым ни-
гунам ом мондо!

Катя МИТЯКОВА.
Морко, Коркатово.

Кроссворд

1. Валентин Катаевын «Сын полка» повестьше почеш.

1. Ваня Солнцев мо-
гай училищыш тунемаш
пурен?

2. Салтак-влак Ваням кок
гана кушко колтынешт
улмаш?

3. Ефрейторын фамилийже.

4. «Сын полка» произве-
денийын жанрже.

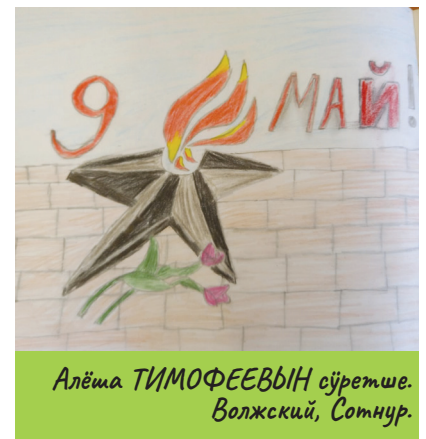
5. Сержантын фамилийже.

6. Тўн геройын чын
фамилийже.

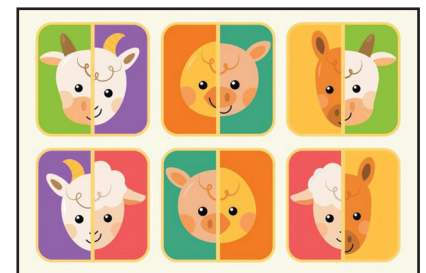
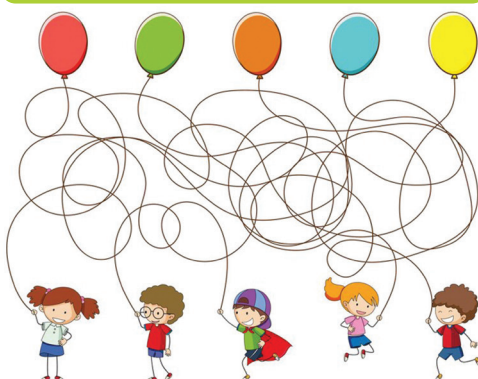
7. Произведенийын ав-
торжо.

8. Ванян кидыштыже эре
кок арвер лийын: пуда
да ...

Яна ЭБРАЕВА.
Волжский, Сотнур.

Алёша ТИМОФЕЕВЫН сўретше.
Волжский, Сотнур.

Янлык-влакын
ужашыштым кычалза.Йоча-шамыклан келшыше
шарикым муза.

Колялан пёрт марте миен шуаш полшыза.

